

Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 31/20
Luksemburgā, 2020. gada 12. martā

Spriedums lietā C-832/18
A u.c./*Finnair Oyj*

Aviopasažierim, kas ir saņēmis kompensāciju par lidojuma atcelšanu un ir piekritis ceļošanai ar citu lidojumu, ir tiesības saņemt kompensāciju lidojuma ar mainītu maršrutu kavēšanās dēļ

Ceļotāji bija rezervējuši *Finnair* tiešu lidojumu no Helsinkiem (Somija) uz Singapūru. Šis lidojums, kas bija paredzēts 2013. gada 11. oktobrī plkst. 23.55, tika atcelts tehniskas problēmas dēļ, kas bija radusies lidaparātam. Pēc tam, kad ceļotāji bija pieņēmuši *Finnair* izteikto piedāvājumu, tika veikta maršruta maiņa uz savienoto reisu Helsinki–Singapūra caur Čuncjīnu [*Chongqing*] (Ķīna) ar plānoto izlidošanu nākamajā dienā, 2013. gada 12. oktobrī, plkst. 17.40 un plānoto ielidošanu Singapūrā 13. oktobrī plkst. 17.25. *Finnair* bija lidojuma ar mainītu maršrutu Helsinki–Čuncjīna–Singapūra apkalpojošais gaisa pārvadātājs. Taču attiecīgā lidaparāta stūres vadības pastiprinātāja bojājuma dēļ viņu lidojums ar mainītu maršrutu kavējās. Līdz ar to viņi Singapūrā ielidoja 2013. gada 14. oktobrī plkst. 00.15.

Ceļotāji pret *Finnair* cēla prasību, lūdzot saskaņā ar Aviopasažieru regulu¹ piespriest aviokompānijai katram no viņiem izmaksāt naudas summu 600 EUR apmērā, pieskaitot procentus, sākotnējā lidojuma Helsinki–Singapūra atcelšanas dēļ. Piedevām viņi lūdza, lai *Finnair* tiktu piespriests katram no viņiem izmaksāt naudas summu 600 EUR apmērā, pieskaitot procentus, lidojuma ar mainītu maršrutu Helsinki–Čuncjīna–Singapūra ielidošanas kavēšanās dēļ vairāk nekā par trim stundām.

Finnair piešķīra kompensāciju 600 EUR apmērā saistībā ar sākotnējā lidojuma Helsinki–Singapūra atcelšanu. Turpretim viņu otro prasību par zaudējumu atlīdzību aviokompānija atteicās apmierināt, jo, pirmkārt, viņi nevarot pretendēt uz vēl vienu kompensāciju saskaņā ar regulu un, otrkārt, lidojums ar mainītu maršrutu esot kavējies “ārkārtēju apstākļu” dēļ šīs regulas izpratnē. Tā uzsver, ka viens no trim stūres vadības pastiprinātājiem, kurš pieļauj tās lidmašīnas vadīšanu, ar ko tika veikts šis lidojums, bija salūzis, un šajā ziņā precizē, ka lidmašīnas ražotājs bija norādījis, ka vairākiem šī tipa lidaparātiem ir slēpts ražošanas vai plānošanas defekts, kas skar stūres vadības pastiprinātājus. Turklāt stūres vadības pastiprinātājs esot tā sauktā *on condition* detaļa, kas ar jaunu detaļu tiek aizstāta tikai iepriekšējās detaļas bojājuma dēļ.

Šajos apstākļos *Helsingin hovioikeus* (Helsinku apelācijas tiesa, Somija) uzdeva Tiesai jautājumu, vai aviopasažieris, kurš ir saņēmis kompensāciju lidojuma atcelšanas dēļ un ir piekritis viņam piedāvātajam lidojumam ar mainītu maršrutu, var pretendēt uz kompensācijas piešķiršanu lidojuma ar mainītu maršrutu kavēšanās dēļ, ja šī kavēšanās sasniedz tādu stundu skaitu, kas dod tiesības uz kompensāciju, un lidojumam ar mainītu maršrutu un atceltajam lidojumam ir viens un tas pats apkalpojošais gaisa pārvadātājs.

Šajā ziņā Tiesa konstatē, ka regulā nav ietverta neviena tiesību norma, kuras mērķis būtu ierobežot tādā maršruta maiņas situācijā kā aplūkotā esošu pasažieru tiesības, tostarp potenciāli ierobežot viņu tiesības saņemt kompensāciju.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 261/2004 (2004. gada 11. februāris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos un ar ko atceļ Regulu (EEK) Nr. 295/91 (OV 2004, L 46, 1. lpp.).

No minētā izriet, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru **aviopasažieris, kurš pēc tam, kad ir piekritis lidojumam ar mainītu maršrutu, ko pēc viņa lidojuma atcelšanas viņam ir piedāvājis gaisa pārvadātājs, savu galamērķi ir sasniedzis trīs vai vairāk stundu pēc ielidošanas laika, kādu lidojumam ar mainītu maršrutu sākotnēji bija paredzējis šis gaisa pārvadātājs, ir tiesības saņemt kompensāciju.**

Pasažieri, kuri ir piedzīvojuši lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos, ar šādiem sarežģījumiem ir saskārušies gan saistībā ar viņu sākotnēji rezervētā lidojuma atcelšanu, gan vēlāk viņu lidojuma ar mainītu maršrutu ilgās kavēšanās dēļ. Līdz ar to mērķim novērst šos nopietnos sarežģījumus atbilstoši ir piešķirt šiem pasažieriem tiesības saņemt kompensāciju saistībā ar katru no šiem secīgajiem sarežģījumiem.

Iesniedzējtiesa turklāt vaicā, vai gaisa pārvadātājs, lai atbrīvotos no sava pienākuma izmaksāt kompensāciju, var atsaukties uz “ārkārtējiem apstākļiem”, kurus ir izraisījis detaļas – kas tiek aizstāta tikai iepriekšējās detaļas bojājuma dēļ – bojājums, ja tas vienmēr krājumā glabā nomainīgas detaļu.

Tiesa norāda, ka saskaņā ar tās judikatūru kā “ārkārtēji apstākļi” var tikt kvalificēti notikumi, kas sava rakstura vai cēloņa dēļ nav tipiski attiecīgā gaisa pārvadātāja normālai darbībai un ir ārpus tā faktiskās kontroles, turklāt šie divi nosacījumi ir kumulatīvi. Tehniski bojājumi, kas ir tipiski gaisa kuģu apkopei, paši par sevi principā nevar būt “ārkārtēji apstākļi”.

Tā sauktās *on condition* detaļas – kuru gaisa pārvadātājs ir bijis gatavs nomainīt, vienmēr krājumā glabādams nomainīgas detaļu, – bojājums ir notikums, kas sava rakstura vai cēloņa dēļ ir tipisks minētā gaisa pārvadātāja normālai darbībai un nav ārpus tā faktiskās kontroles, ja vien šāds bojājums nav nesaraujami saistīts ar lidaparāta darbības sistēmu, bet tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai. **Tādējādi gaisa pārvadātājs, lai atbrīvotos no sava pienākuma izmaksāt kompensāciju, nevar atsaukties uz “ārkārtējiem apstākļiem”, kurus ir izraisījis tā sauktās *on condition* detaļas bojājums.**

ATGĀDINĀJUMS. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ļauj dalībvalstu tiesām to tiesvedības ietvaros uzdot jautājumus Tiesai par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Tiesa neiztiesā strīdus, ko izskata valstu tiesas. Valsts tiesai ir jāatrisina lieta saskaņā ar Tiesas nolēmumu. Šis nolēmums līdzīgā veidā ir saistošs citām valstu tiesām, kurām ir jāatrisina līdzīgas problēmas.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

[Pilns sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127